

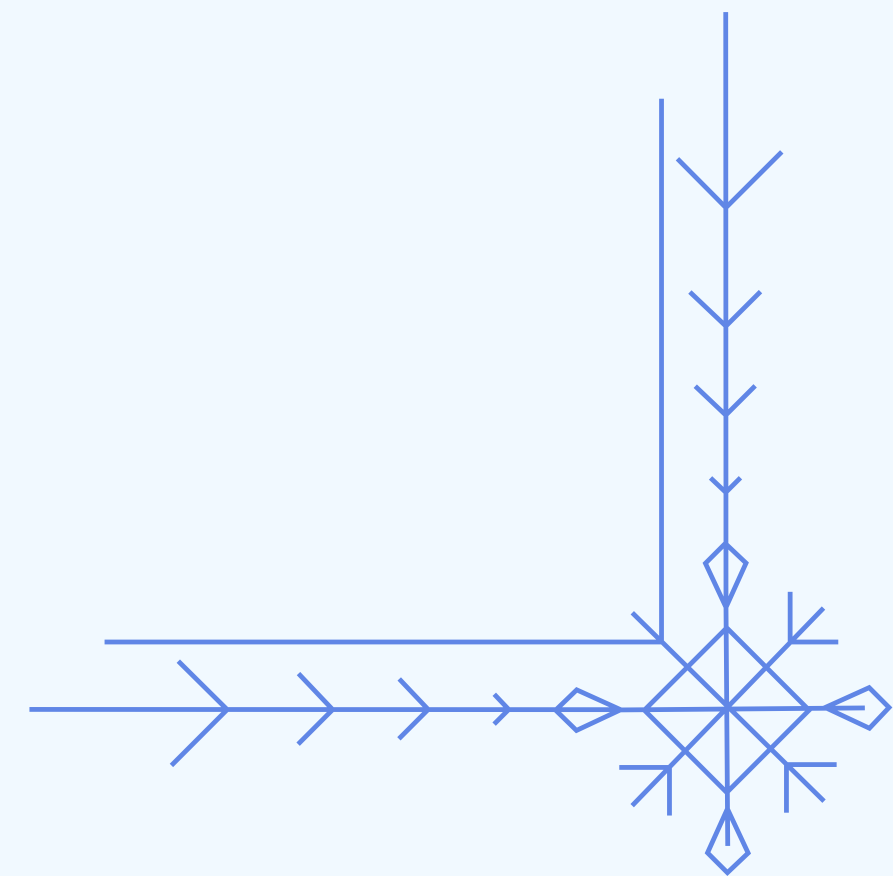
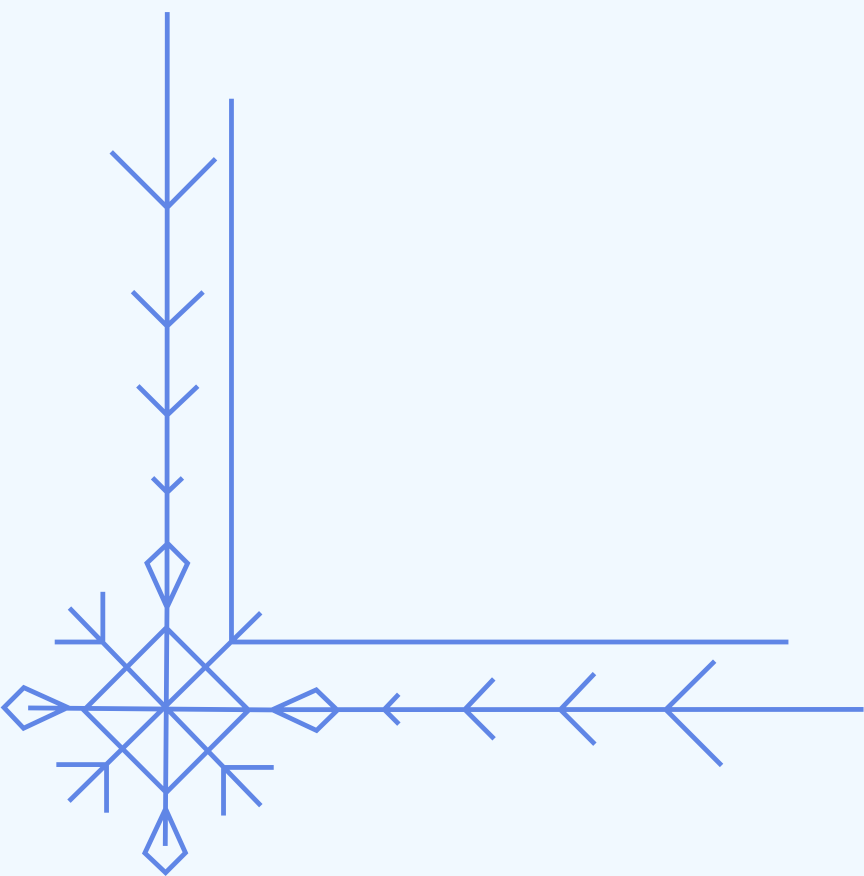
Aktualitātes un izaicinājumi cūku veselības jomā

Antra Briņķe

Zemkopības ministrijas

Veterinārā un pārtikas departamenta

direktora vietniece

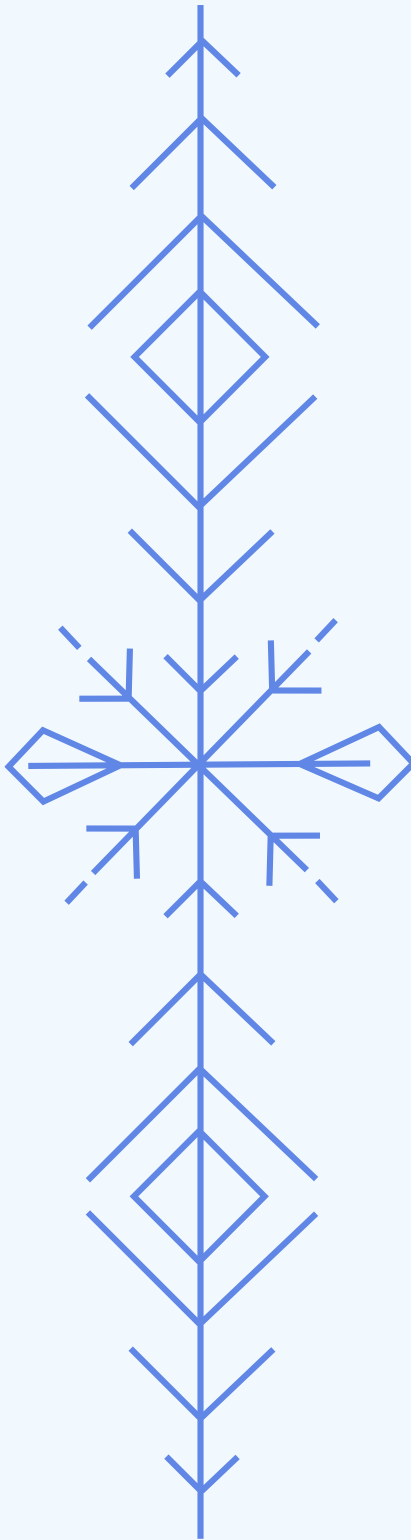
Zemkopības ministrija

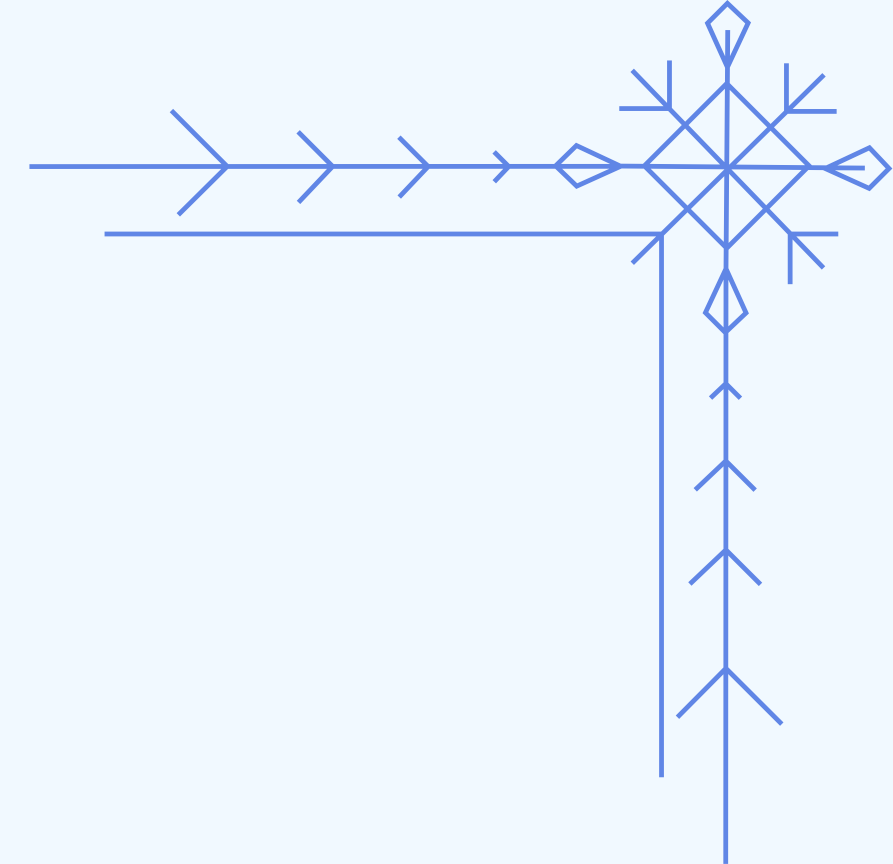
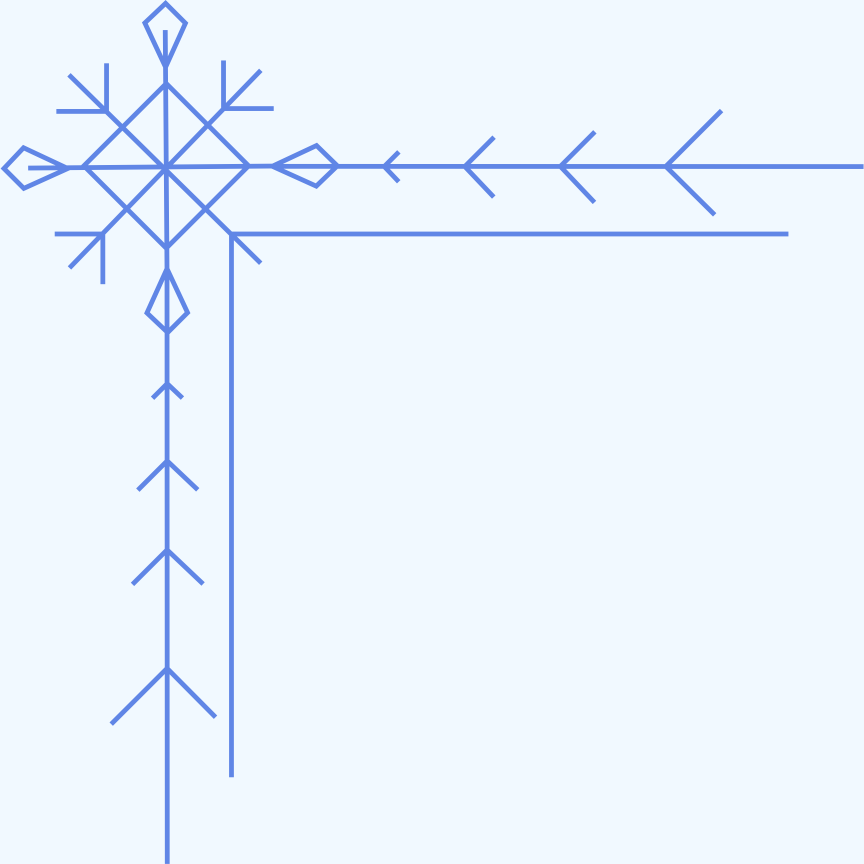
TEMATI

ĀCM uzraudzības un apkarošanas stratēģija

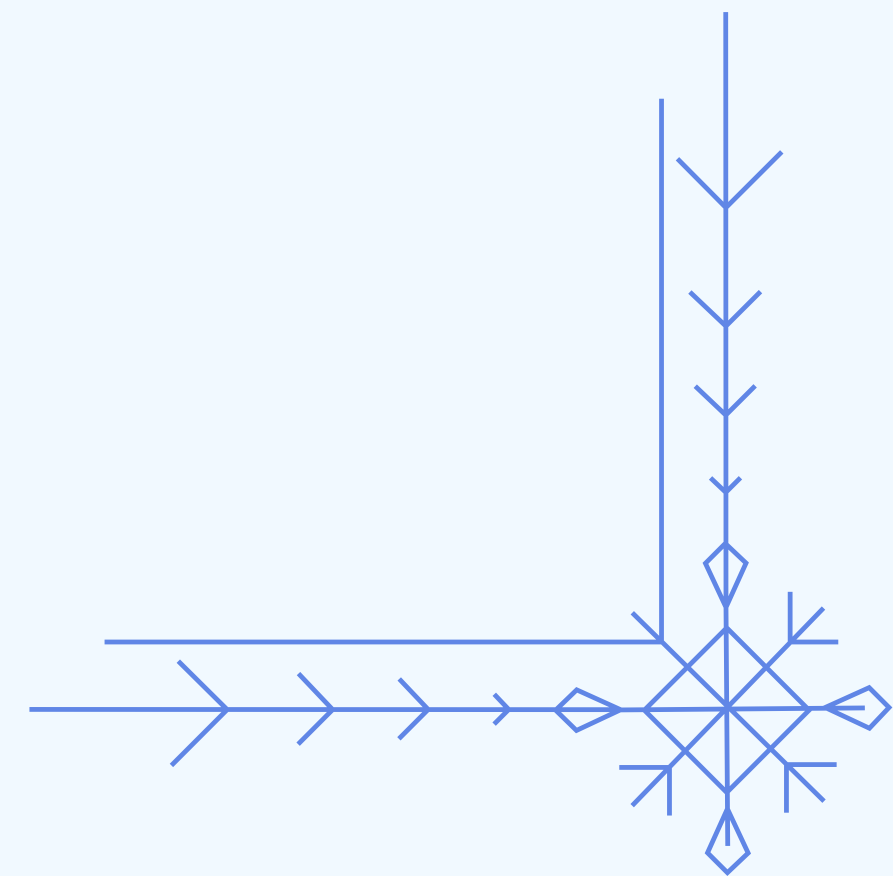
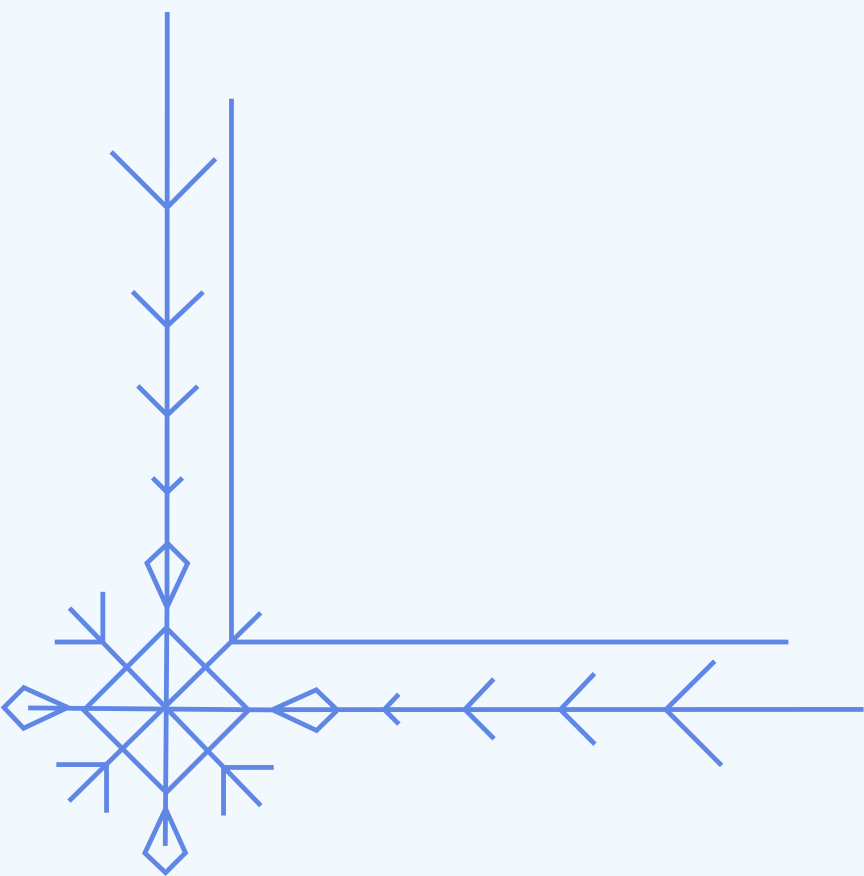
Dzīvniekveselības apmeklējumi

Antimikrobiālā rezistence

ĀCM uzraudzības un apkarošanas stratēģija

Zemkopības ministrija

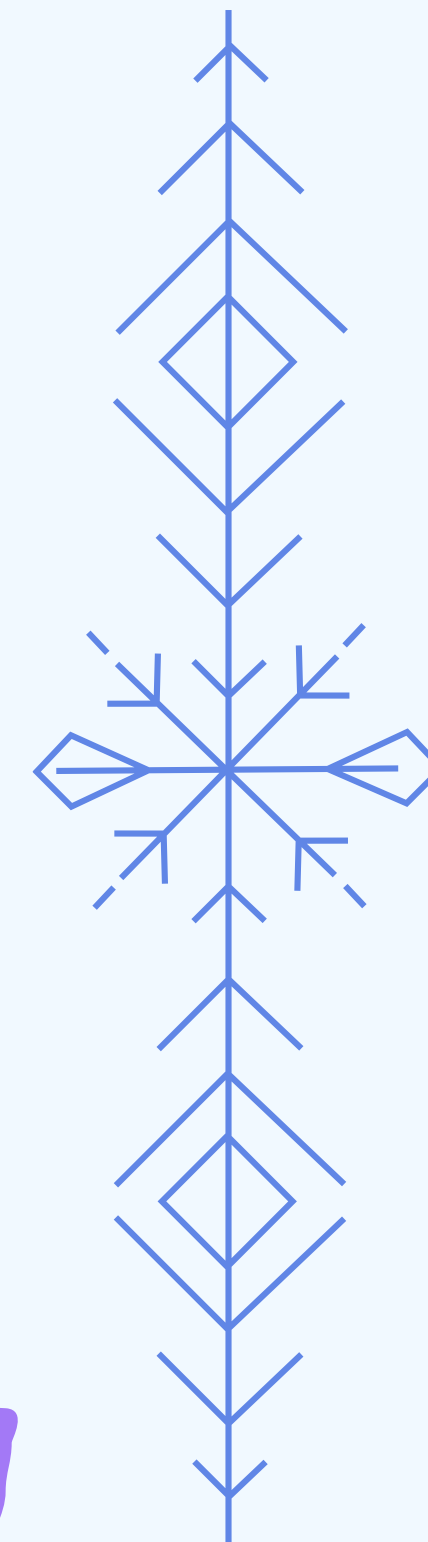
Tiesību akti un politikas plānošanas dokumenti

Komisijas 2023. gada 16. marta Īstenošanas Regulas (ES) 2023/594, ar ko nosaka īpašus slimības kontroles pasākumus attiecībā uz Āfrikas cūku mēri un atceļ Īstenošanas regulu (ES) 2021/605 56. pants uzdod dalībvalstīm izstrādāt nacionālos rīcības plānus attiecībā uz savvaļas cūkām, lai nepieļautu Āfrikas cūku mēra izplatīšanos Savienībā

- Zemkopības ministrijas 2023. gada 5. septembra rīkojums Nr. 113 «Par Āfrikas cūku mēra uzraudzības un apkarošanas stratēģiju 2023.–2028. gadam»
- Pieteikts jauns lauksaimniecībā izmantojamais zinātnes pētījums «Meža cūku skaita un populācijas blīvuma kontroles metodikas izstrāde un sistēmas ieviešana Latvijā, lai novērstu ĀCM izplatību» - realizētājs Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”

VRP viens no uzdevumiem:

Īstenot Āfrikas cūku mēra uzraudzības un apkarošanas stratēģijā 2023.–2028. gadam paredzētos pasākumus, lai ierobežotu ĀCM izplatību

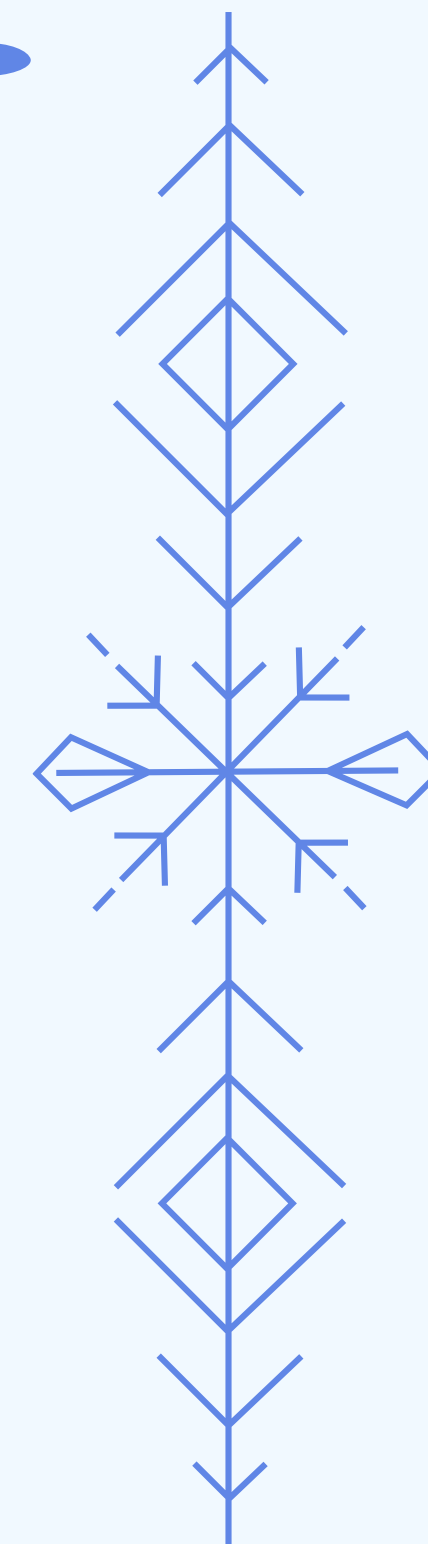

Zemkopības ministrija

ĀCM uzraudzības un apkarošanas stratēģijas mērķi

Ierobežot ĀCM
mežacūku populācijā

Novērst ĀCM vīrusa pārvešanu uz
mājas cūkām

Zemkopības ministrija

ĀCM uzraudzības un apkarošanas stratēģijas PRIORITĀTES

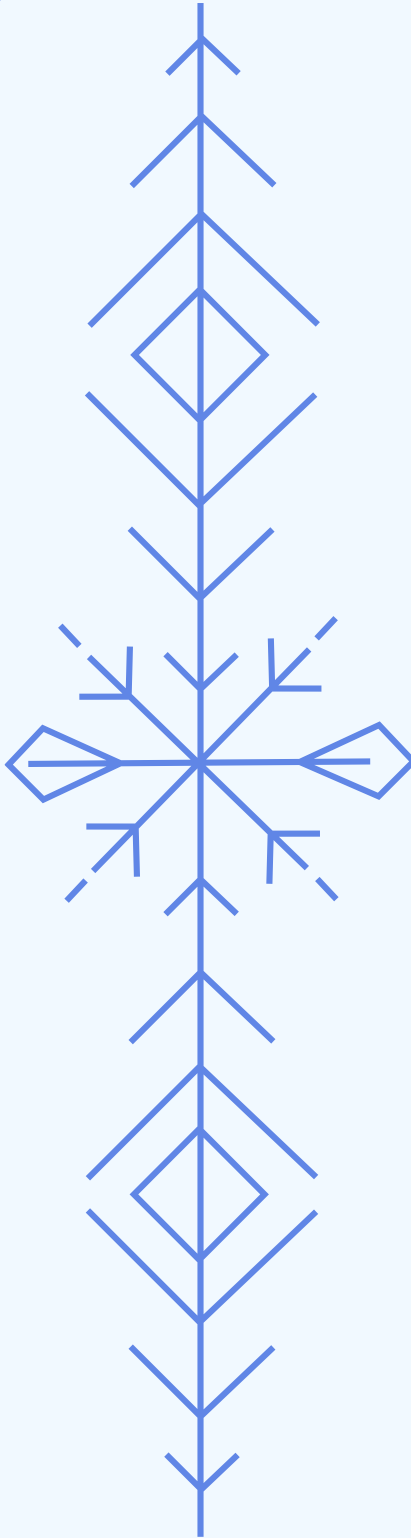
Precīzas un praktiski izmantojamas uzskaites sistēmas izstrāde un ieviešana mežacūku skaita noteikšanai

Mežacūku populācijas samazināšana un uzturēšana noteiktajā mērķa blīvumā visā Latvijas teritorijā

Biodrošības pasākumu ievērošanas veicināšana un kontrole medībās un medījumu pirmapstrādē

Biodrošības pasākumu ievērošanas veicināšana un kontrole mājas cūku novietnēs

Medījumu gaļas nonākšanas pārtikas apritē veicināšana

Zemkopības ministrija

Iesaistītās IESTĀDES un ORGANIZĀCIJAS

Pārtikas un veterinārais
dienests

Zemkopības ministrija

Pašvaldības

Valsts meža dienests

Pārtikas drošības,
dzīvnieku veselības un
vides zinātniskais
institūts "BIOR"

Latvijas Valsts
mežzinātnes institūts
"Silava"

Dabas aizsardzības
pārvalde

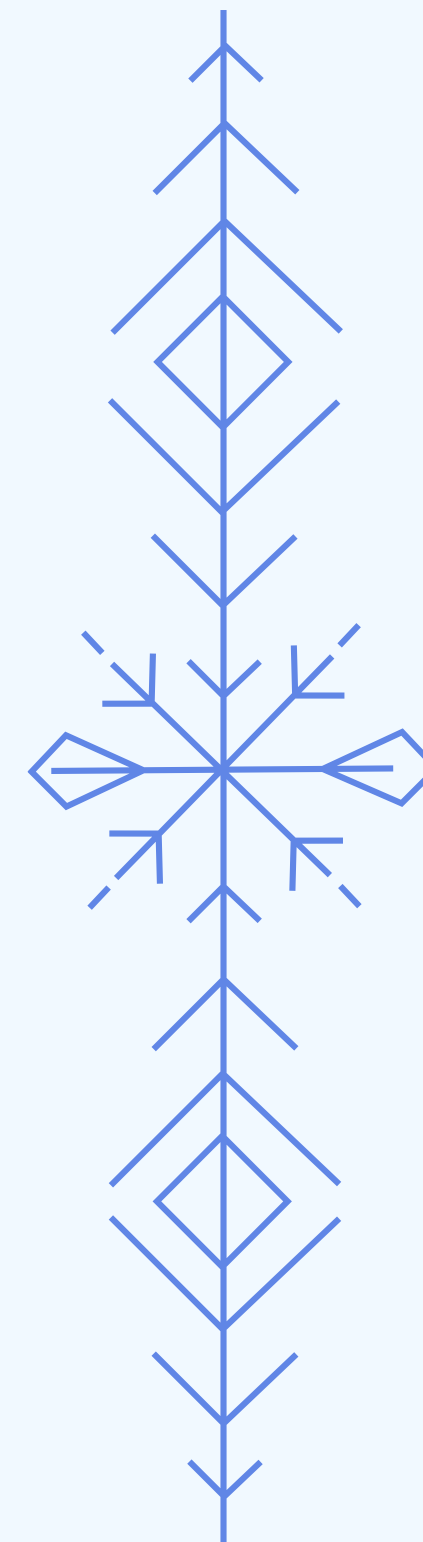
akciju sabiedrība
"Latvijas valsts meži"

Latvijas Mednieku
savienība

Latvijas Mednieku
asociācija

Medību tiesību lietotāji

Jebkura fiziska vai
juridiska persona

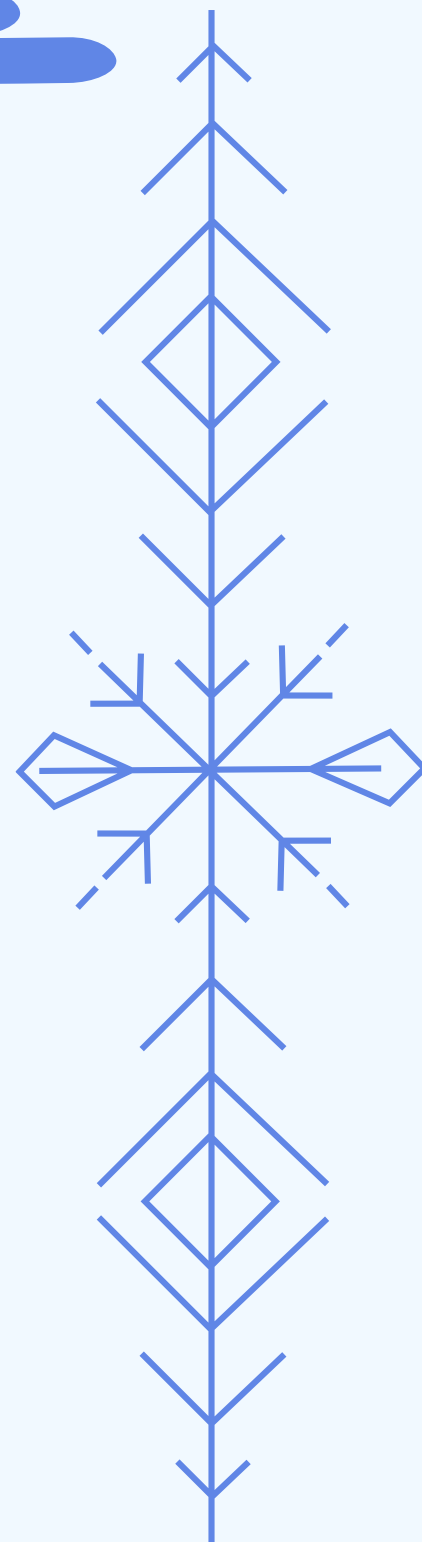

Zemkopības ministrija

ĀCM kompensāciju izmaksas 2014 - 2023

Izmaksu veids	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads	2021.gads	2022.gads	2023.gads	KOPĀ
ABP iznīcināšana				396 737,73	307 644,33		224 162,00	60 065,56	38 082,35		1 026 691,97
Kompensācijas	2 307 035,19	372 844,58	34 969,05	2 242 417,06	1 724 122,16	697 655,65	1 107 584,82	213 031,86	263 013,51	14 894,41	8 977 568,29
PVD (valsts uzraudzība, 70.06.)	1 904 213,32	1 930 058,79	3 047 224,66	2 384 837,21	2 276 582,04	2 317 892,88	2 103 210,85	809 772,88	1 274 576,41	739 320,85	18 787 689,89
PVD (apkarošana, LNG)	292 393,70			61 565,00	35 358,74		23 216,50		9 701,55		422 235,49
BIOR lab.izmeklējumi	789 998,83	603 717,32	653 146,51	440 229,12	615 324,26	779 954,80	894 644,81	1 035 439,15	1 433 836,93	356 513,83	7 602 805,56
Valsts ieņēmumu dienests	839 080,00	72 398,00									911 478,00
Valsts robežsardze un Valsts policija	195 989,00										195 989,00
Valsts meža dienests	77 387,00										77 387,00
Pašvaldības	76 722,00	25 098,00		18 163,00							119 983,00
Dzesētavas medniekiem	960 211,00										960 211,00
Kopā (gads)	7 443 030,04	3 004 116,69	3 735 340,22	5 543 949,12	4 959 031,53	3 795 503,33	4 352 818,98	2 118 309,45	3 019 210,75	1 110 729,09	39 082 039,20

Zemkopības ministrija

ĀCM vakcīnas izstrāde PASAULĒ

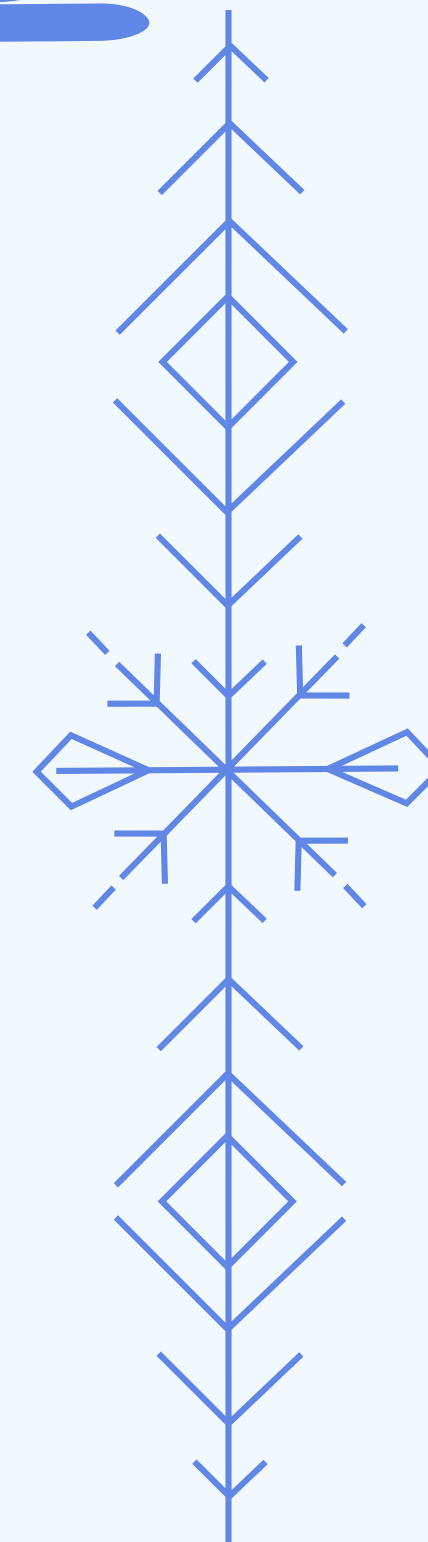
Vjetnamā šogad jūlijā uzsākta pirmo divu vakcīnu komerciāla ražošana
Navet-ASFvac un AVAC ASF Live

Vakcīnām NAV DIVA stratēģija

– to antivielas NAV atšķiramas no dabīgas infekcijas radītām antivielām

- vakcinē sivēnus no 4 nedēļu vecuma
- imunitāte saglabājas 5 mēnešus
- nevar vakcinēt sivēnmātes, remontcūkas un kuiļus

Abas vakcīnas jau lieto mājas cūkām Vjetnamā

Zemkopības ministrija

ĀCM vakcīnas izstrāde EIROPĀ

Eiropā turpinās darbs pie vakcīnas izstrādes projekta VACDIVA ietvaros

- vakcīnas izstrādei tiek izmantots Latvijā iegūts ĀCM vīrusa celms
- vakcīna tiek izstrādāta gan mājas cūkām, gan mežacūkām

- eksperimentos iegūti labi rezultāti
- vakcinētie dzīvnieki ir pasargāti pret inficēšanos, bet jāuzlabo vakcīnas drošība
(pēc vakcinācijas mājas cūkām novēroti viegli locītavu iekaisumi)
- drošības uzlabošanai tiek radīti jauni vīrusa mutanti un katrs no tiem jāpārbauda eksperimentos ar dzīvniekiem, kas aizņem laiku

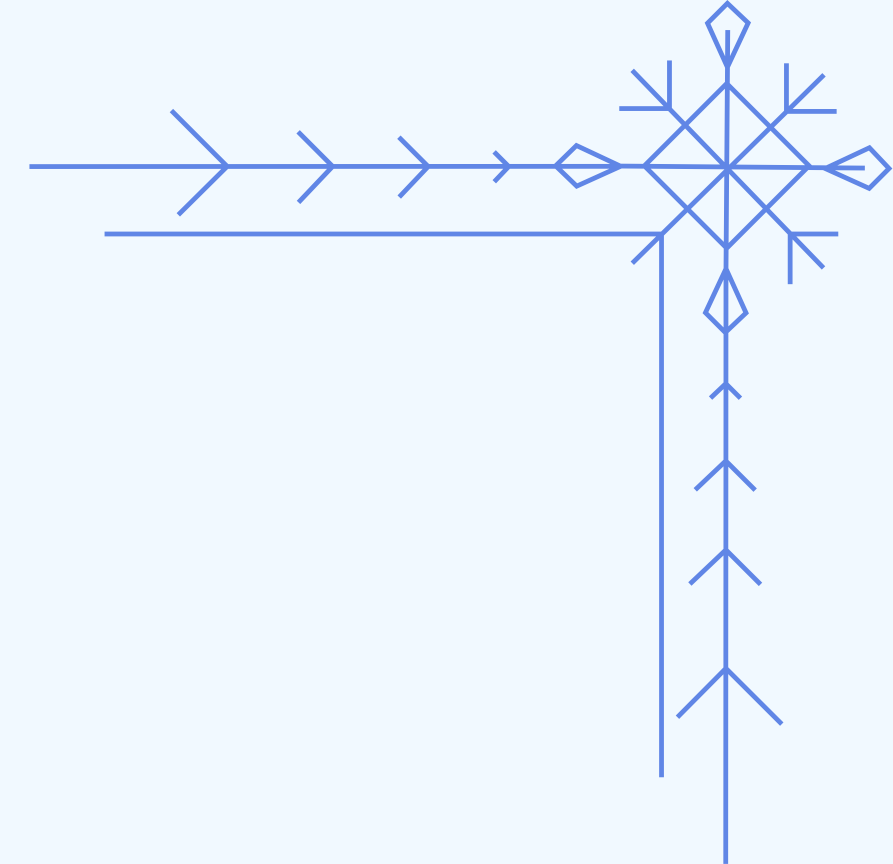
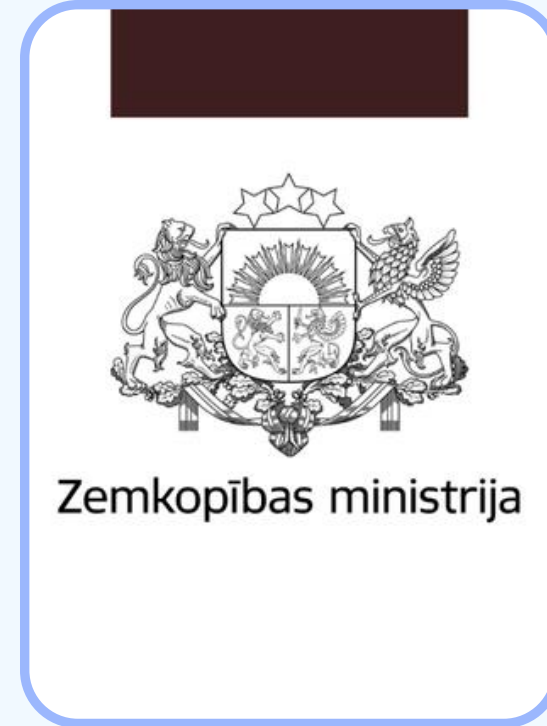
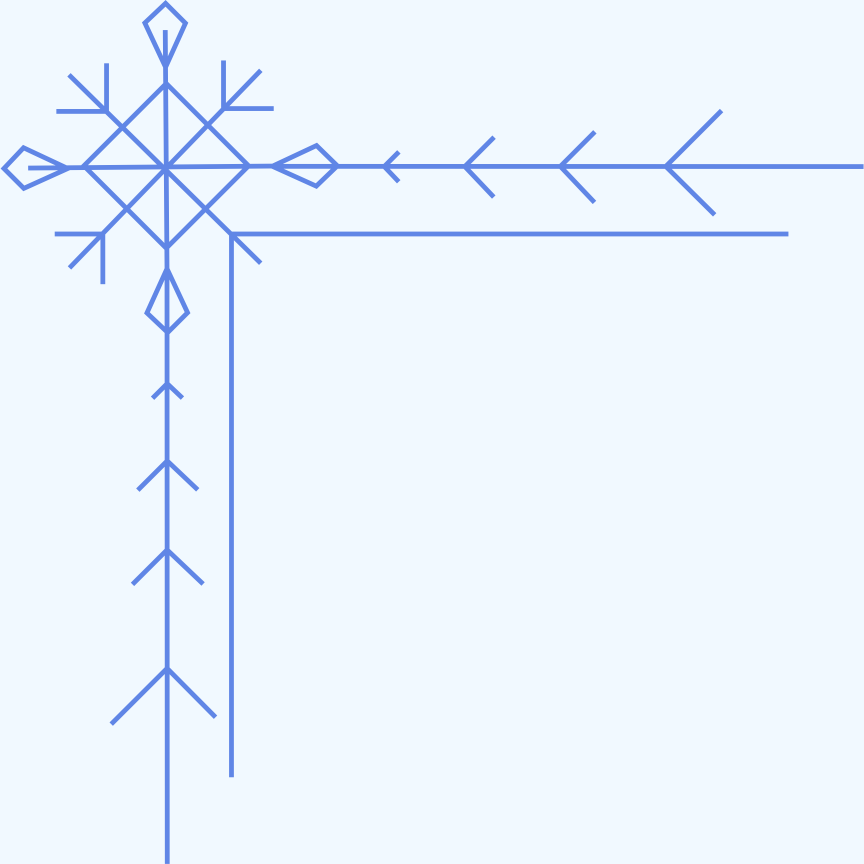
Vakcīnai ir izstrādāta DIVA stratēģija, kas strādā labi

(var atšķirt vakcīnas antivielas no lauka vīrusa antivielām)

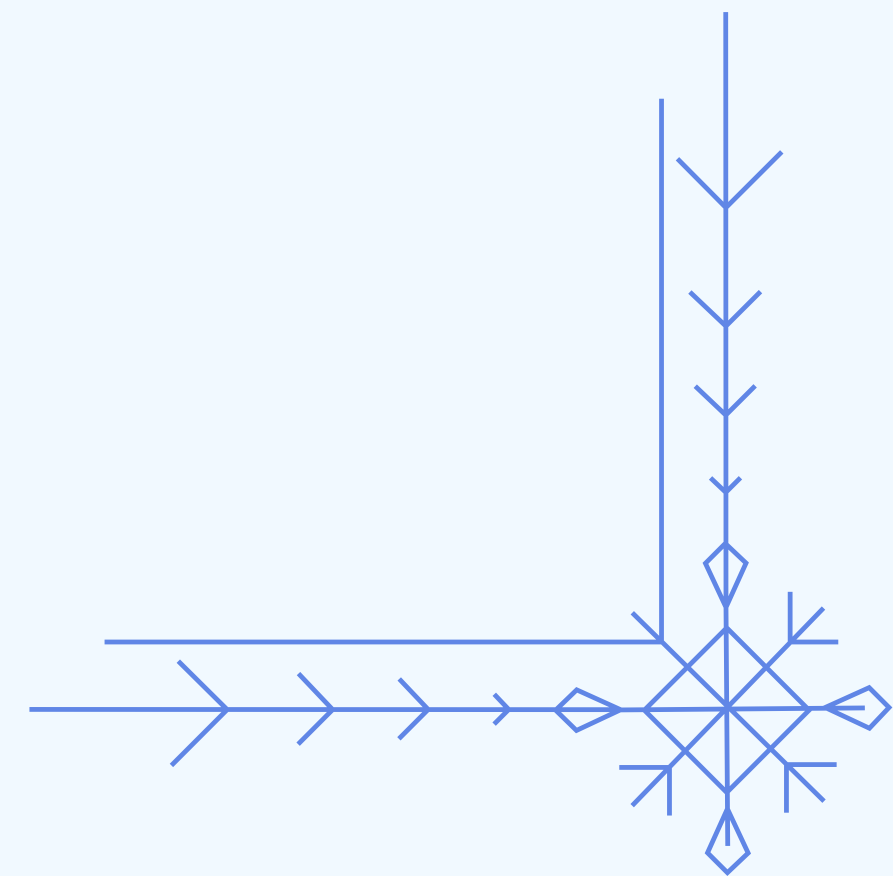
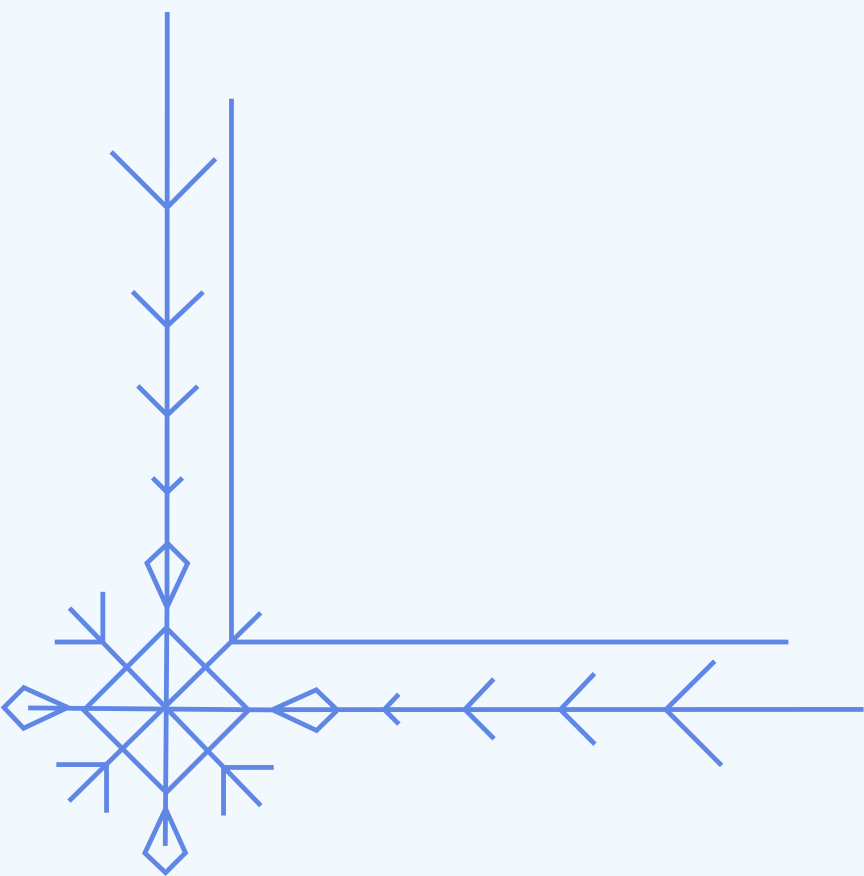
Projekts pagarināts līdz 2024.g. jūnijam

Šogad Eiropā ir uzsākti divi jauni ES finansēti projekti ĀCM vakcīnas izstrādei

Dzīvniekveselības apmeklējumi

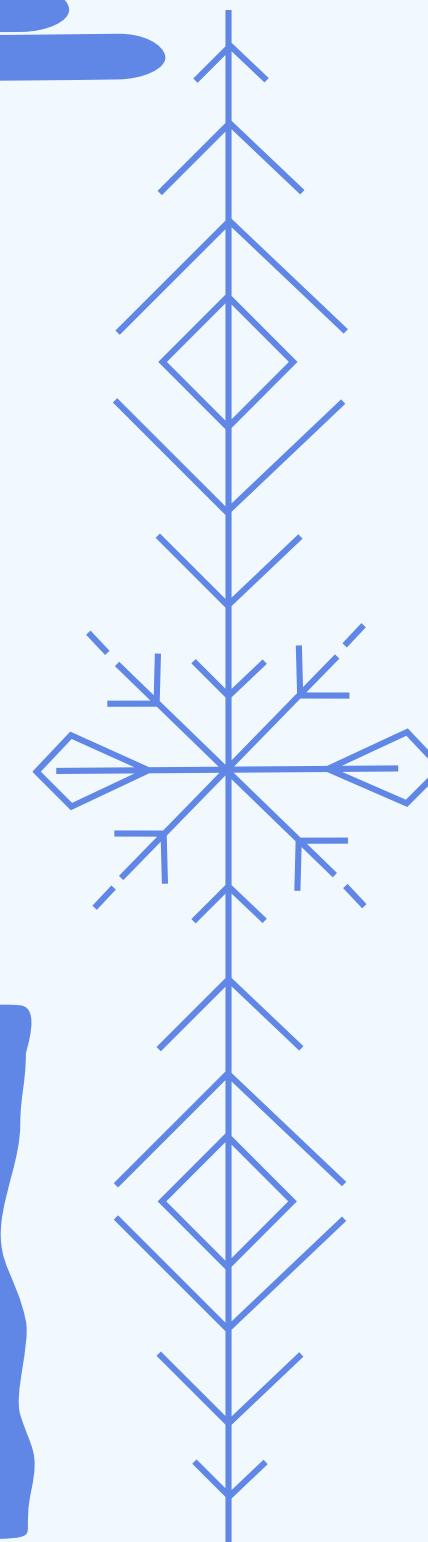
Zemkopības ministrija

Dzīvniekveselības apmeklējumi

– tiesiskais pamats

Dzīvnieku veselības tiesību akta 25.pants nosaka **operatoram pienākumu nodrošināt dzīvniekveselības apmeklējumus viņu pārziņā esošajos objektos** gadījumos, kad konkrētā objekta radīto risku dēļ tas ir atbilstīgi

- EK nav izstrādājusi īstenošanas aktu 25.pantā noteikto prasību piemērošanai

Zemkopības ministrija

Lauksaimniecībā izmantojamais zinātniskais pētījums

2023 – 2024.g.

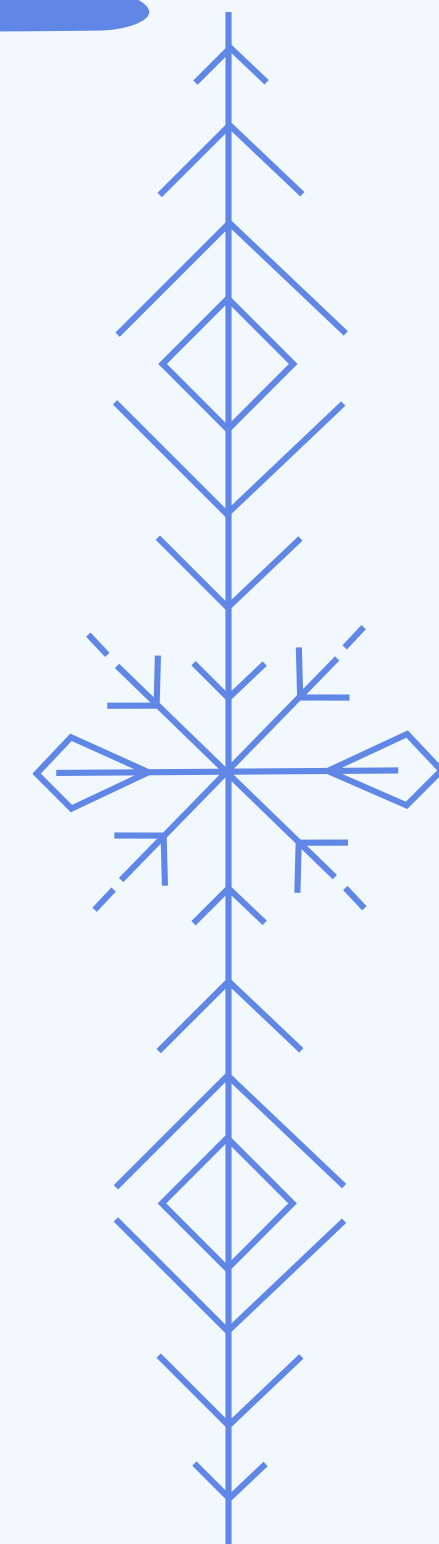
Sagatavot vadlīnijas dzīvniekveselības apmeklējumu organizēšanai

Definēt optimālo vizīšu skaitu,
balstoties uz riska faktoru izvērtējumu katrā no objektiem

Definēt objektus, kuros dzīvniekveselības apmeklējumi ir obligāti

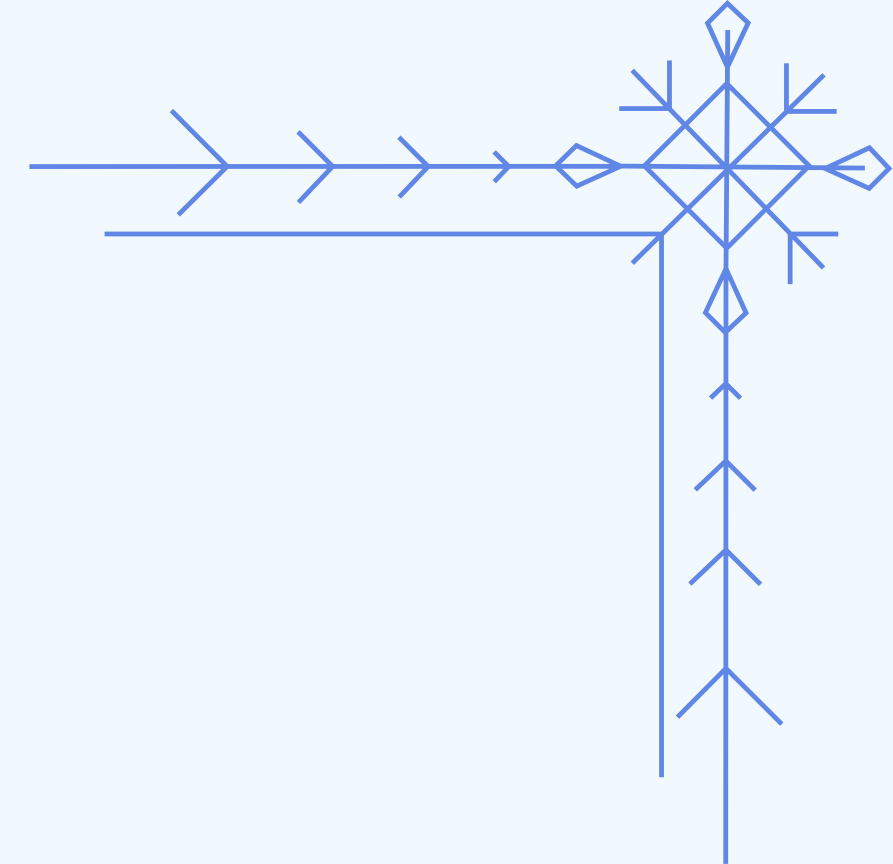
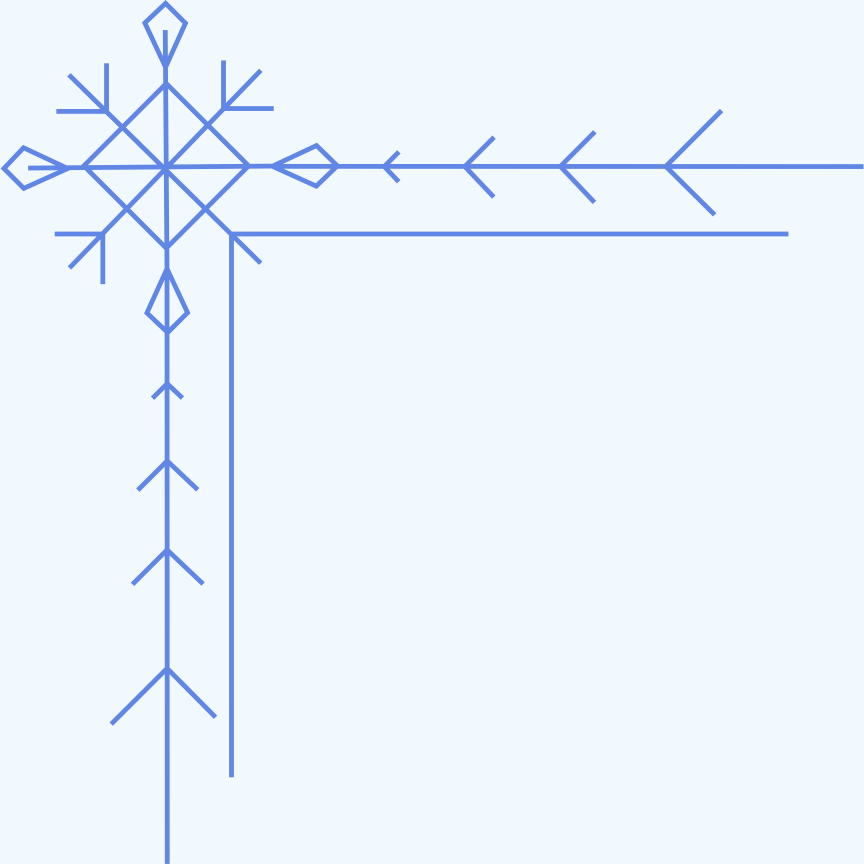
Izstrādāt dzīvniekveselības apmeklējumu veidlapu

Ieviest pilotprojektu, lai novērtētu sagatavoto vadlīniju efektivitāti

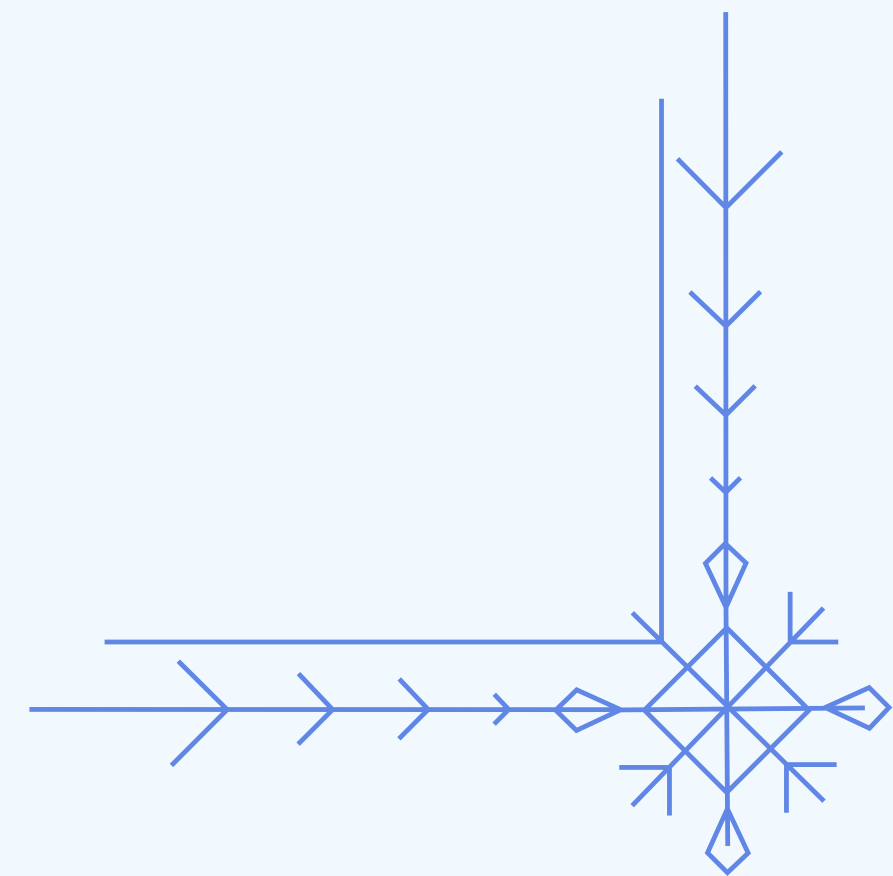
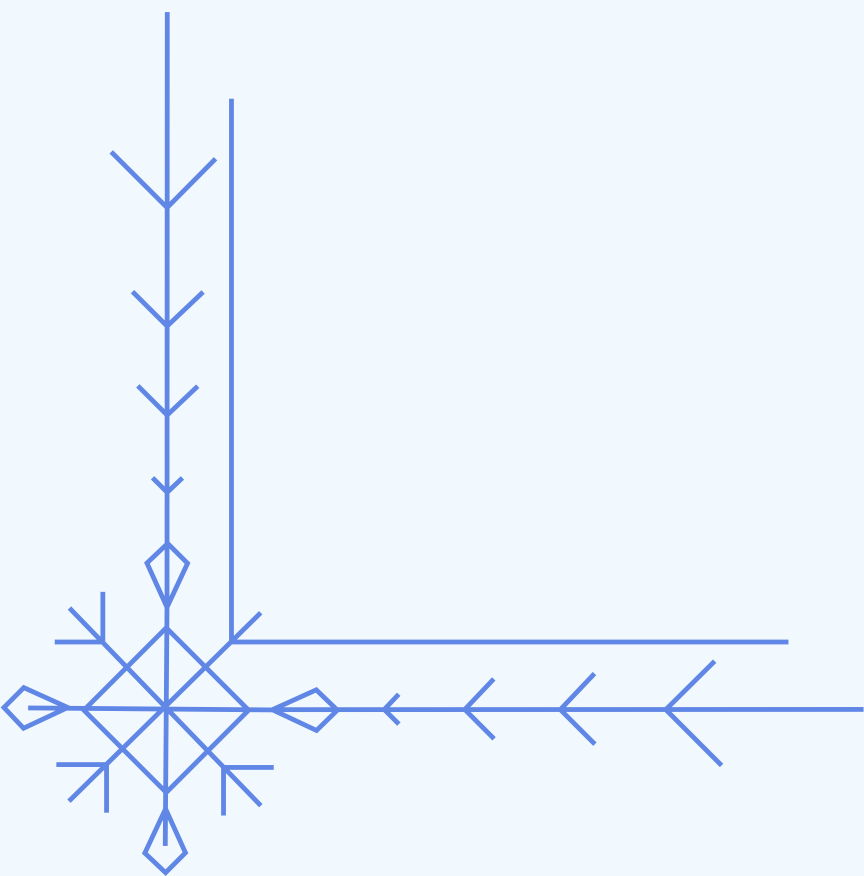

Projekta realizētājs

LBTU

Antimikrobiālā rezistence

Zemkopības ministrija

Antimikrobiālās rezistences ierobežošanas un piesardzīgas antibiotiku lietošanas plāns "Viena veselība" 2023. –2027. gadam

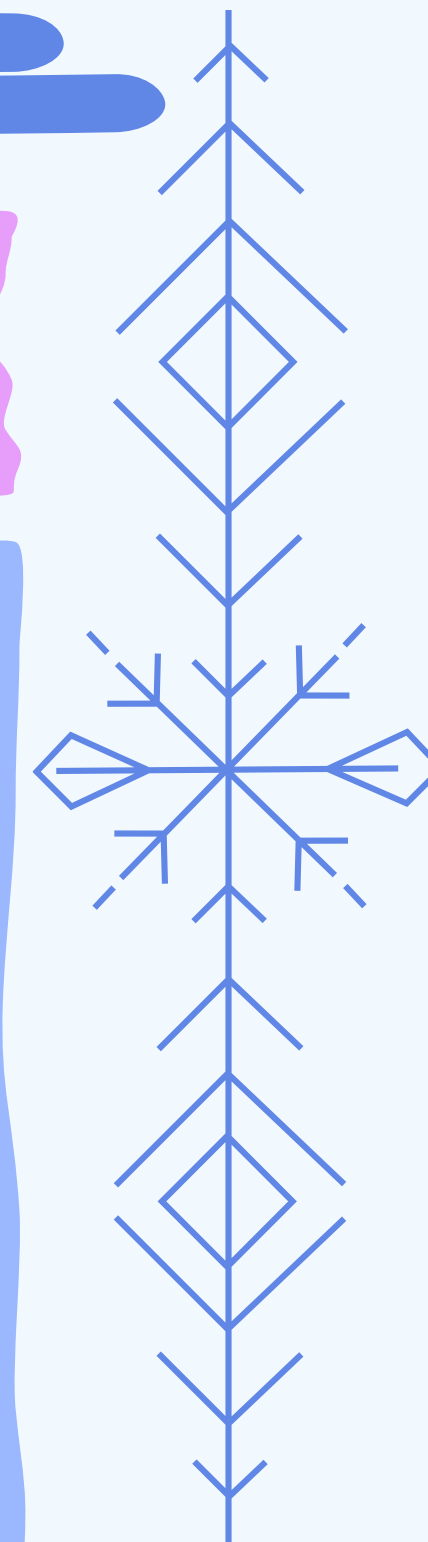
MĒRĶIS: veicināt mērķtiecīgu un efektīvu AMR attīstības un izplatības ierobežošanu un apkarošanu, nodrošināt koordinētas iesaistīto iestāžu un organizāciju darbības

POLITIKAS REZULTĀTS:

- ierobežota AMR attīstība un izplatība
- izmainīti antimikrobiālo līdzekļu lietošanas paradumi, panākot atbildīgu un piesardzīgu antimikrobiālo līdzekļu lietošanu sabiedrībā, veselības aprūpē un dzīvnieku veselībā

PASĀKUMI:

- monitorings un datu analīze - antimikrobiālo zāļu pārdošanas un lietošanas dati un AMR izplatība
- antimikrobiālo zāļu atbildīga un piesardzīga lietošana
- infekcijas slimību uzraudzība, kontrole un profilakse
- institūciju sadarbība AMR jomā (VM, ZM, VARAM, PVD, BIOR, SPKC, RAKUS, LBTU, LLKC, LVB, LĀB u.t.t.)
- zinātne un pētījumi AMR jomā
- sabiedrības un jomas profesionāļu informēšana un izglītošana

Zemkopības ministrija

Datu vākšana par dzīvniekiem lietotām antimikrobiālajām zālēm

Dalībvalstīm jāvāc dati par dzīvniekiem lietoto antimikrobiālo līdzekļu saturošu zāļu tirdzniecības apjomu un lietošanu un jāinformē Eiropas Zāļu aģentūra

Šobrīd notiek darbs pie sistēmas izveides

No **2023.** apkopo
no **2024.** PVD ziņo EZA

No **2026.**apkopo
no **2027.** PVD ziņo EZA

No **2029.**apkopo
no **2030.** PVD ziņo EZA

- Liellopi (atsevišķi gaļas liellopus no piena liellopiem)
- Cūkas (atsevišķi nobarojamās)
- Vistas (atsevišķi broileri un dējējvistas)
- Tītari

- Citi mājputni (pīles, zosis)
- Aitas, kazas
- Zivis (lasis, varavīksnes forele, zeltainā jūraskarūsa, Eiropas labraks, karpa)
- Zirgi (arī ne pārtikai)
- Truši (produktīvie)
- Citi produktīvie dzīvnieki

- Suņi
- Kaķi
- Kažokzvēri (ūdeles un lapsas)

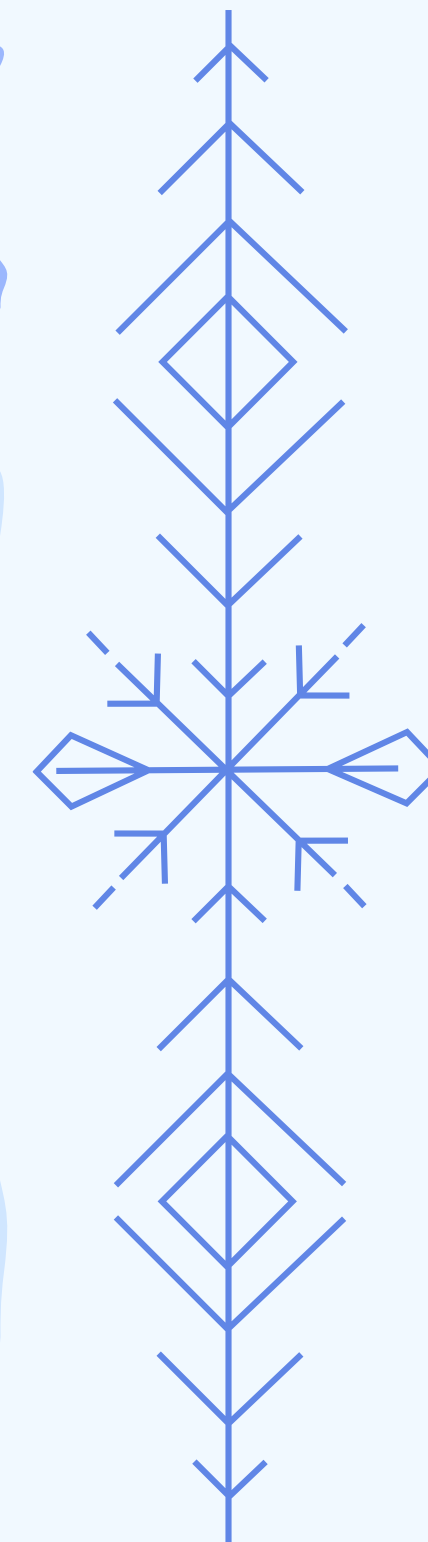
Zemkopības ministrija

BALTOHOP projekts (turpinājums LATOHOP)

Projekta mērķis - sekmēt “Vienas veselības” rīcības plāna antimikrobiālās rezistences ierobežošanai 2023. – 2027. gadam ieviešanu Latvijā

- *Nord-Balt* sadarbības projekts – SE, NO, DK, LT, LV, EE
- Sasniedzami 3 rezultāti:
 - 1) stiprināta rīcības plāna ieviešana
 - 2) apmācīti treneri/ nozares speciālisti antimikrobiālās rezistences ierobežošanas jomā (veterinārārsti, dzīvnieku īpašnieki)
 - 3) stiprināta starpsektoru sadarbība

Projekta īstenošana no 2023. gada pavasara līdz 2025. gada pavasarim

Zemkopības ministrija

Starpsektoru “Vienas veselības” konference par antimikrobiālo rezistenci

Veselības ministrija un Zemkopības ministrija
ar Pasauls Veselības organizācijas Eiropas reģionālā biroja atbalstu

Mērķis - dalīties informācijā par AMR situāciju valstī un Eiropā, kā arī veicināt dialogu starp praktiķiem, izglītības iestādēm, zinātniekiem un politikas veidotājiem un ieviesējiem

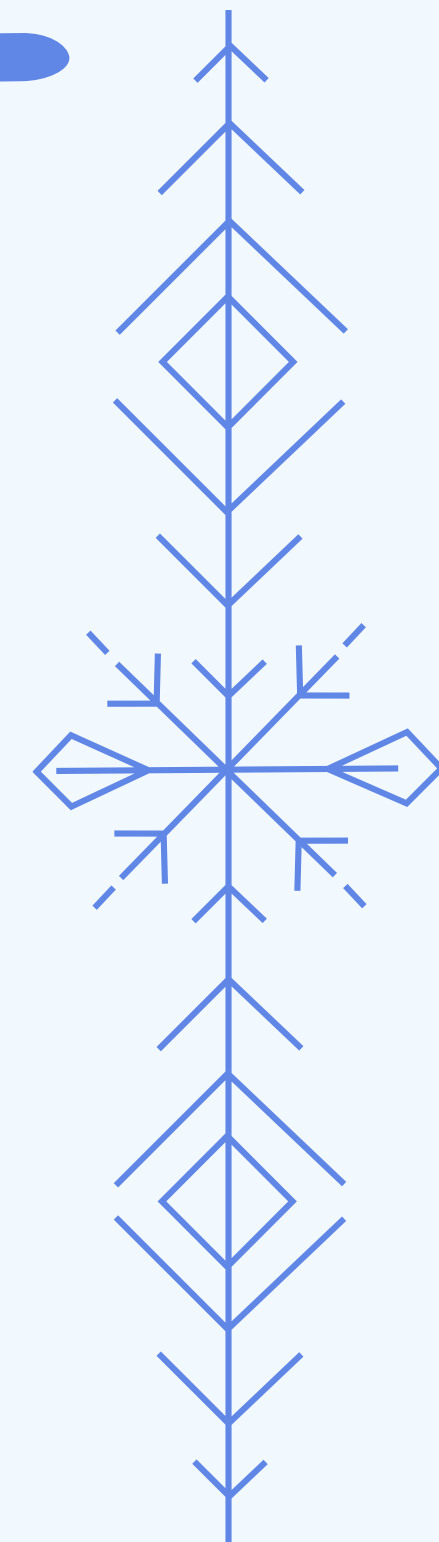
2023. gada 7. decembrī

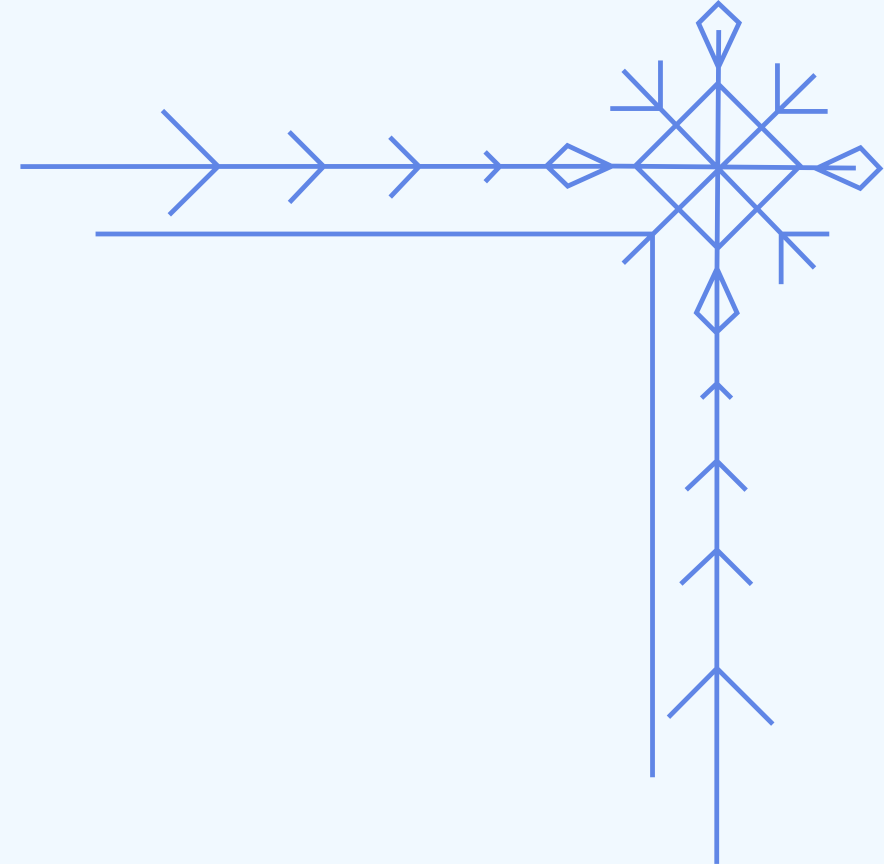
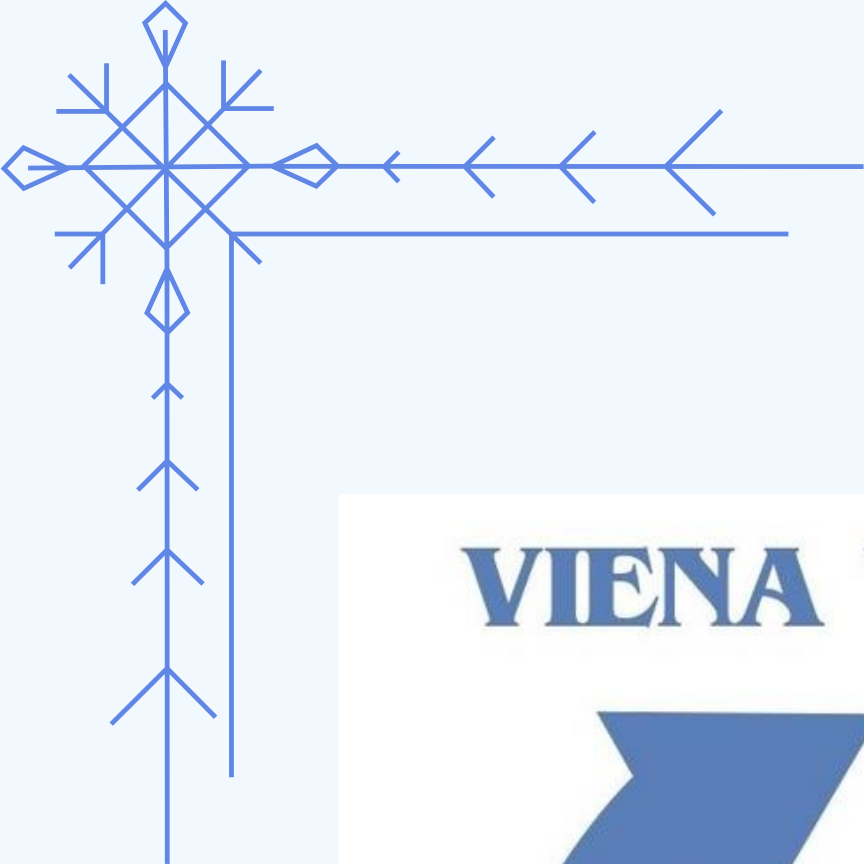
no plkst. 9:00 līdz 17:00.

tiešsaistē vai Rīgas Stradiņa universitātē (Dzirciema ielā 16)

Visa informācija ZM mājas lapā

reģistrācijas saite un dienas kārtība

**Paldies par
uzmanību!**

